

Colòmbia, les eleccions de la continuïtat d'Uribe

Les enquestes donen com a guanyador al ja-president Álvaro Uribe.

Els cartells de les eleccions legislatives colombianes del proper 12 de març es fan més rars en el barri de Santa Fe, de Bogotá, que en els rics i ordenats Usaquén, Chicó o Santa Bárbara

Apocs metres del palau presidencial i de la catedral encara queden indrets de misèria, malgrat la reforma urbanística que ha deixat un parc en el lloc que fa anys mesos ocupava El Cartucho, on s'aplegaven els "desechables", la despectiva i cruel paraula que s'utilitza per referir-se a les persones que, en bona part atrapades per la droga, malviuen al carrer de petits robatoris, el reciclatge, la venda ambulants, la prostitució i el tràfic.

Coni coneix bé El Cartucho perquè hi ha viscut durant deu anys. Igualment com molts dels habitants d'aquesta ciutat temuda per tot Bogotá, s'ha traslladat a uns altres carrerons de Santa Fe. "M'he anat a programes de rehabilitació i no en admito", afirma. "Ja no deixaré la droga, però ja vaig començar a prendre d'adonament". Afegeix. Lamenta, això sí, que el basuco, una cigarreta feta amb pasta de cocaïna, li hagi fet perdre el contacte amb tres dels quatre fills, i que hagi fet moltes coses "que no puc dir", sempre en referència a la prostitució i altres delictes. Amb quaranta-sis anys, Coni mostra els signes dels excessos: un rostre envellit i les dents corcades. Manté, però, una agilitat mental i un vocabulari divers, un signe d'educació interrompuda quan el basuco la va dur al carrer.

Coni és assídua del menjador La Vorita, gestionat per la Fundació Foc, una associació que intenta donar una mà a les persones sense recursos del barri de Santa Fe. A l'hora de dinar, en un primer pis d'un edifici viciós, unes trenta persones mengen l'arròs amb carn que els han servit. Assegut

al voltant de les taules, mengen en grup, sobretot les famílies i les mares amb nens, o sols, i en silenci. "Dels 250 inscrits, el 35% són nens", aclareix Fernando Ortíz, el responsable del menjador, que rep el suport del Departament de Benestar Social de l'Ajuntament de Bogotá. "Són persones molt vulnerables, i no totes prenen drogues: també hi ha famílies que han perdut la feina i que s'han vist al carrer o vivint en habitacions sense llum ni aigua", explica Ortíz.

El coordinador dels menjadors comunitaris, Leandro Reina, reconeix que la xarxa assistencial de l'Ajuntament tan sols cobreix "el 10% de les necessitats". Tanmateix, unes 40.000 persones reben cada dia un àpat calent en un dels 168 menjadors. Per als indígenes, els pijaos, muiscas, quítxuas i inganos que viuen a la capital, en bona part desplaçats pel conflicte, hi ha un programa especial, gestionat pels mateixos caps tradicionals. "L'Ajuntament vol ampliar la xarxa dels menjadors", assegura Patricia González, secretària de l'alcalde Luis Eduardo Garzón, un sindicalista convertit en una de les figures de l'esquerra Pol Democràtic. "El programa Bogotá sense Fam és una de les prioritats de Garzón", emfasitza González.

Una de les joies del programa social de l'Ajuntament és la llar d'infants La Alameda, situada al bell mig d'una zona malmesa del centre. "Treballem amb una població d'alt risc", declara Nelsi Bejarano, la coordinadora de la llar en què passen el dia 210 nens, que tenen de tres mesos a cinc anys. "Molts pares i mares dels infants són alcohòlics i consumidors de droga, però també n'hi ha que no ho són i estan en situació precària perquè són desplaçats pel conflicte, venedors ambulants o perquè fan feines mal pagades, com guàrdia de seguretat", afirma Nancy Andrade, una infermera que examina un nen, d'uns tres anys, que exhibeix un ulls foscos i vius. La llar d'infants, nova de trinca perquè va ser inaugurada fa dos mesos, contrasta per la blancor i netedat amb els edificis del voltant, desgavellats i bruts. En un portal, dues dones de vestits llampants i cuixes a l'aire lliure ofereixen el seu cos. Al costat, arrepenjada a la paret, una dona negra, ben jove, té la mirada per-

duda. Més enllà, un home parla amb una dona, negociant segurament el preu de deu minuts de sexe.

Uribe, favorit. En deixar les zones més deteriorades i arribar als barris residencials del nord, la pobresa es fa més escassa. Es poden trobar venedors ambulants en els semàfors o alguna persona que es presenta com a desplaçada pel conflicte, però no n'hi ha tants com al centre. "És el quart país més desigual de Llatinoamèrica", recorda en el seu apartament Carlos Gaviria, el precandidat presidencial del Pol Democràtic. Gaviria, un reconegut magistrat i professor universitari, fa campanya per unes presidencials, que se celebraran al maig, en les quals les enquestes donen com a guanyador el ja president Álvaro Uribe. "El balanç dels dos eixos d'Uribe, la seguretat i l'economia, és pobre", assegura. "En seguretat, el president ha fracassat per-

com el Partit de la U i Canvi Radical, integrades per polítics que en els darrers anys s'han passat al bàndol del cavall guanyador, el president. El Partit Liberal i el Pol Democràtic són els únics que poden desafiar l'hegemonia d'Uribe.

El secretari del Partit Liberal, José Noé Ríos, vaticina un bon resultat de la seva formació en les legislatives i "no tan bo en les presidencials". Noé Ríos, un polític que va ser cònsol a Barcelona durant l'etapa en què va deixar el país per les amenaces de mort, reconeix que "Uribe és molt popular."

Una pau encara incerta. Controvertit per la seva política de fermesa davant les FARC i de diàleg amb els paramilitars, Uribe aixeca passions i recels. Entre els apassionats pel president es troba Gilberto Martínez, un advocat jubilat que destaca la millora de

Les enquestes donen a Uribe el 70% dels vots. És a dir, que si no es produeix un daltabaix, Uribe no necessitarà una segona volta

què la guerrilla de les FARC continua activa i els drets humans han resultat perjudicats", continua el candidat de l'esquerra. La política econòmica d'Uribe "també és un fracàs perquè contribueix a augmentar la pobresa i la riquesa".

Les enquestes donen a Uribe el 70% dels vots. És a dir, que si no es produeix un daltabaix, Uribe no necessitarà una segona volta, com li va passar en les eleccions de fa quatre anys, en què va derrotar amb comoditat el candidat del Partit Liberal, Horacio Serpa. En aquesta ocasió, Uribe va guanyar-se el vot dels colombians fastiguejats pel conflicte, sobretot després del fracàs de les converses entre el president Andrés Pastrana i la direcció de les Forces Armades Revolucionàries de Colòmbia (FARC), celebrades a San Vicente del Caguán, en la "zona de despeje" sense presència de l'estat.

En les legislatives, els partits afins a Uribe poden, segons les enquestes, obtenir la majoria. Unes formacions,

la seguretat. "Amb Pastrana, les FARC es trobaven a les portes de Bogotá", assegura Martínez. "Uribe els ha parat els peus", proclama vehementment en la cafeteria d'un de Centro Andino, un dels centres comercials més luxosos de Bogotá. Les xifres donen la raó a Martínez: els segrestos han baixat a menys de la meitat, i es pot circular per les carreteres principals sense témer ser parat per un escamot de la guerrilla.

Els detractors reconeixen la millora en la seguretat, com el mateix candidat Gaviria, però creuen que les concessions als paramilitars poden significar la legitimació de les xarxes mafioses. "S'estan desarmant les estructures militars, però no les mafioses", explica Javier Moncayo, coordinador nacional de Reprodépa, que agrupa els programes regionals de pau desenvolupats amb ajuda de la Unió Europea. Moncayo, bon coneixedor de la brutalitat dels actors del conflicte perquè viscut durant un any en una de les zones més

Un informe de l'ONU acusa les FARC, els paramilitars i el mateix exèrcit d'haver comès exaccions contra la població civil.

calentes, el Magdalena Medio, considera necessari el procés amb els paramilitars, però assegura que la llei "ha oblidat les víctimes". La llei de justícia i pau estableix penes màximes de vuit anys per als paramilitars desmobilitzats. Fins a final de febrer s'han desmobilitzat més de 20.000 paramilitars dels diferents fronts, en bona part dedicats al narcotràfic, que s'agrupaven en les Autodefenses Unides de Colòmbia (AUC). Les desmobilitzacions són paral·leles a les converses que es fan a Santa Fe de Ralito, en un indret on es

troben els comandants de les autodefenses, entre els quals hi ha Vicente Castano i Salvatore Mancuso, que dirigeixen el moviment d'extrema dreta.

En el seu informe anual, divulgat a mitjan febrer, l'Oficina de les Nacions Unides sobre els Drets Humans demana al Govern d'Uribe la modificació de la llei de justícia i pau per permetre l'aclariment de la veritat i reparar les víctimes. El document reconeix que no hi ha una política deliberada del Govern de violar els drets humans. En canvi, sí que acusa els paramilitars, les

FARC i el mateix exèrcit d'haver comès més exaccions contra la població civil.

Més crític amb el procés amb els paramilitars es manifesta Alejandro Angulo, el jesuïta que dirigeix el CINI, un centre d'estudis socials de prestigi. "No es pot esperar més de la llei per a reduir l'influència dels paramilitars", afirma. Angulo explica, didàcticament, que la legitimació dels paramilitars "ha donat seguretat als narcotraficants", que estan a tot arreu. I els drets humans han estat els grans perjudicats, segons Angulo, perquè els assassinats de sindicalistes i membres d'associacions socials són el pa de cada dia, i no només a les zones en conflicte.

Sobre les FARC, la guerrilla més antiga de Llatinoamèrica, amb més de cinquanta anys de vida, el director del CINEP ha contestat clarament el curs oficial, el qual les presenta derrotades. "No es troben arraconades, perquè l'exèrcit és incapaç d'arribar a les seves bases principals", assegura. Angulo reconeix la pèrdua de valors de la guerrilla, també dedicada al narcotràfic. "La dimensió alliberadora de la FARC no es veu enlloc", sentencien Gaviria, el candidat de l'esquerra. També destaca la pèrdua de valors humans de la guerrilla. I reconeix que FARC els ha fet més mal que bé, perquè en cada moment han demostrat que el seu projecte és democràtic, si bé se cap relació amb la guerrilla. "El curs oficial pretén equiparar el negoci amb FARC per desacreditar-nos", protesta Gaviria.

*Antoni Casanoves
Bogotà*

Cines Babel
Cines Albatros

CINES BABEL
Fra Lluís Colomer, 4. Acc. - València

Jose Coronado   Anna Sánchez G.

Animals Ferits

de Ventura Pons

Si presentes aquesta butlleta tindràs el següent preu especial:

Si ets subscriptor d'EL TEMPS :
4,40 € De dilluns a dijous
i 6€ cap de setmana.

(Cal presentar la butlleta de pagament)

Si ets lector d'EL TEMPS:
5,60€ de dilluns a dijous